

αναπνοή

αναπνοή, η, ουσ. [<αρχ. ἀναπνοή], η αναπνοή· οτιδήποτε θεωρούμε πολύτιμο στη ζωή μας. (Λαϊκό τραγούδι: είσαι η ζωή μου, **η αναπνοή μου**, μ' άναψες φωτιά μέσα στην καρδιά, δεν αντέχω πια)· βλ. και λ. ανάσα·

- **βαστώ την αναπνοή μου**, βλ. φρ. **κρατώ την αναπνοή μου**·

- **δεν ακούγεται αναπνοή**, επικρατεί απόλυτη ησυχία: «όταν κοιμάται ο πατέρας, δεν ακούγεται αναπνοή στο σπίτι». Συνών. **δεν ακούγεται ανάσα / δεν ακούγεται άχνα / δεν ακούγεται κιχ / δεν ακούγεται μιλιά / δεν ακούγεται τσικ / δεν ακούγεται τσιμουδιά**·

- **δεν παίρνω αναπνοή ή δεν προλαβαίνω να πάρω αναπνοή**, ασχολούμαι εντατικά με κάτι, δουλεύω χωρίς διακοπή, χωρίς σταματημό: «τον τελευταίο καιρό έχω τόση δουλειά, που δεν προλαβαίνω να πάρω αναπνοή»·

- **δεν πήρα αναπνοή**, βρισκόμουν σε συνεχή κίνηση, σε συνεχή ενεργητικότητα, δε σταμάτησα καθόλου να ενεργώ: «είχα τόσα πολλά τρεξίματα σήμερα, που δεν πήρα αναπνοή»·

- **δίχως αναπνοή, α.** χωρίς σταματημό, αδιάκοπα: «δούλεψε δίχως αναπνοή απ' το πρωί μέχρι το βράδυ». **β.** μονορούφι, απνευστί: «ήπια το ποτήρι δίχως αναπνοή». (Λαϊκό τραγούδι: απ' τα χέρια μου σε παίρνουν και στα χείλη μου μου φέρνουν το πικρότερο ποτήρι και να το πω **δίχως αναπνοή**)·

- **κόπηκε η αναπνοή μου ή μου κόπηκε η αναπνοή, α.** ένιωσα ξαφνικό φόβο ή τρόμο: «μόλις τον είδα να τραβάει μαχαίρι, κόπηκε η αναπνοή μου». **β.** δεν μπορώ να πάρω αναπνοή από υπερβολική κούραση: «μια στιγμή να ξεκουραστούμε, γιατί μου κόπηκε η αναπνοή»·

- **κρατώ την αναπνοή μου**, περιμένω από στιγμή σε στιγμή να ακούσω κάτι το εντυπωσιακό ή το συνταρακτικό, και για το λόγο αυτόν έχω όλες μου τις αισθήσεις τεντωμένες τόσο, που φαίνεται σαν να μην αναπνέω: «ήταν έτοιμος ν' αρχίσει τις αποκαλύψεις κι εγώ κρατούσα την αναπνοή μου περιμένοντας»·

- **με μια αναπνοή**, βλ. φρ. **δίχως αναπνοή**·

- **παίρνω αναπνοή**, βλ. φρ. **παίρνω ανάσα**, λ. **ανάσα**·

- **παίρνω βαθιά αναπνοή**, βλ. φρ. **παίρνω βαθιά ανάσα**, λ. **ανάσα**·

- **πιάστηκε η αναπνοή μου ή μου πιάστηκε η αναπνοή**, βλ. φρ. **κόπηκε η αναπνοή μου**·

- **σε απόσταση αναπνοής**, βλ. λ. **απόσταση**·

- **χωρίς αναπνοή**, βλ. φρ. **δίχως αναπνοή**·